

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 11 juni 2026
Kenmerk : Z213576/ D006788
Portefeuillehouder : P.J.M. van Domburg
Onderwerp : Jaarstukken 2025 kaderbrief programma- en financiële begroting 2027-2030 Regio Achterhoek (Achterhoek ambassadeurs)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. In te stemmen met de programmabegroting 2027 Regio Achterhoek met programma 1 'Bestuur en organisatie' en programma 3 'Bedrijfsvoering en rente' en de verplichte paragrafen
2. Bijgevoegde zienswijze in te dienen op de programmabegroting 2027 van de Regio Achterhoek.

Inleiding

De Achterhoek Ambassadeurs is het Achterhoekse samenwerkingsverband van de acht Achterhoekse gemeenten, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland. De regionale 3O (ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden) samenwerking is terug te vinden in de opbouw van de begroting en de jaarstukken. Beide documenten zijn qua inhoud breder dan alleen de taken die de Regio Achterhoek uitvoert. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt wat er buiten de Regio Achterhoek organisatie gedaan wordt door de ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden die samen de Achterhoek Ambassadeurs vormen.

Jaarstukken 2025

Er is sprake van een positief jaarresultaat ten hoogte van € 390.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatures en opleidingskosten) verminderd met extra inzet voor inhuur derden en door rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren). Ter vergelijking in 2024 betrof het positieve jaarresultaat € 28.000 en in 2023 betrof het positieve jaarresultaat € 97.000. Voorgaande jaren is dit voordelige saldo volledig toegevoegd aan het investeringsfonds. Voor 2025 wordt voorgesteld om een deel van het jaarresultaat (€ 151.253) toe te voegen aan het investeringsfonds. De reden hiervoor is dat een overschot van het jaarresultaat tot een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2025 € 151.253) kan worden toegevoegd aan het investeringsfonds, volgens de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2025. Het investeringsfonds dient als cofinanciering voor de Regiodeal. Voor het andere deel van het

positieve jaarresultaat wordt voorgesteld om € 150.000 te bestemmen voor extra impuls op lobby en marketing. Dit om de visie 2050 en lobbyagenda te vertalen naar concrete en begrijpelijke boodschappen, en aantrekkelijke campagnes om de regio scherp op de kaart te zetten. De resterende € 88.470 wordt uitgekeerd aan de gemeenten in de verhouding van het aantal inwoners.

De belangrijkste ontwikkelingen die worden aangedragen in het jaarverslag zijn dat:

- Naar aanleiding van de lichte evaluatie in 2024 als meest belangrijke en urgente punt het reflecteren op en keuzes maken in de inhoudelijke agenda van de regio en de rolname van de regio naar voren is gekomen. Van daaruit wordt gewerkt aan de nieuwe Achterhoek Visie 2050. De visie wordt verder uitgewerkt in drie ontwikkellijnen: veerkrachtige samenleving, de economie als stuwende kracht en de regio in balans. Een belangrijk onderdeel hierbij is de governance
- In december de Achterhoek Raad het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek vaststelde, waarin een doorkijk wordt gegeven voor de Achterhoek op de lange termijn en koers gegeven wordt voor toekomstige keuze op het ruimtelijk terrein. Het RPA vormt belangrijke input voor de nieuwe Achterhoek Visie 2050.
- De Achterhoek een van de elf regio's is in het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) dat in 2025 is gestart. Voor een periode van 20 jaar gaat de regio met rijk, provincie en de gemeenten aan de slag met een adaptieve en langjarige investeringsagenda in de regio.
- De uitvoering van de Regio Deal op stoom kwam en er 13 projecten zijn goedgekeurd.

Verder blijkt uit de jaarrekening dat de Regio Achterhoek in een gezonde financiële positie zit.

- Solvabiliteitsratio bedraagt 17% (2024: 23%). De verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen is afgenomen. Deze daling heeft een legitieme reden. Dit komt door een toename van het balanstotaal door ontvangen rijksmiddelen
- Netto schuldquote -115% (2024: -109%). Laat een positieve ontwikkeling zien. Een negatieve schuldquote duidt op een overschot aan middelen in plaats van schulden.
- Weerstandscapaciteit bedraagt € 688.000 en bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. Dit ligt net onder het plafond van € 691.000 wat betekent dat de totale ingeschatte financiële impact van toekomstige risico's circa € 3.000 hoger ligt dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het verschil is minimaal en vormt geen risico.
- Liquiditeit saldo op de reguliere bankrekening is met € 60.000 relatief laag, maar dit wordt volledig gecompenseerd door de € 37,2 miljoen die veilig en direct opvraagbaar bij het Rijk staat (schatkistbankieren).
- Hypotheken aan oud personeel bedraagt € 283.000 per 31-12-2025 bedraagt (31-12-2024: 465.000). Er is 108.000 afgelost en € 74.000 verplaatst naar kortlopende schulden. De schuld bedraagt slechts ongeveer 40% van de oorspronkelijke aankoopwaarde van de woningen. Het financiële risico voor de regio is hierdoor minimaal.

Kaderbrief en programmabegroting 2027

De belangrijkste ontwikkelingen binnen de begroting en meerjarenraming zijn:

- De drie ontwikkellijnen die onderdeel zijn van de Achterhoek Visie 2050 worden al verwerkt in de begroting 2027. Dit houdt in dat de begroting niet meer uit vier, maar uit drie programma's bestaat, te weten: 'Bestuur en organisatie', 'Ontwikkellijnen' en 'Bedrijfsvoering en rente'. In mei 2026 zal de conceptvisie 'Op weg naar 2050. Kom maar op!' aan de Achterhoek Raad ter bespreking worden voorgelegd. De besluitvorming over de concept Visie 2050 en daarmee de inhoudelijke agenda volgt in november. De organisatorische consequenties van de inhoudelijke keuzes worden binnen de bestaande financiële kaders uitgewerkt.

- Binnen de begroting zijn de uitgangspunten: een structureel sluitende begroting en realistisch begroten gehanteerd. Volgens de eisen van de provincie is een structureel sluitende begroting een begroting waarin sprake is van een structurele dekking van het eerste jaar of perspectief voor structurele dekking in het laatste jaar. Het AB van de regio heeft aangegeven een structureel sluitende begroting te willen vanaf het eerste jaar tot en met het laatste jaar van de meerjarenraming.
- De gehanteerde loonindexatie van 4,2% en prijsindexatie van 2,2% sluiten aan bij de septembercirculaire 2025 voor het uitkeringsjaar 2027.
- Voor de programma's 'Bestuur en organisatie' en 'Bedrijfsvoering en Rente' wordt een bijdrage van de gemeenten gevraagd in de organisatiekosten. Deze gemeentelijke bijdrage stijgt in 2027 met 4,3% naar een totaal van € 2.607.677.
- In het verlengde van de Visie 2050 wordt gewerkt aan het regioplan Nationaal Programma Vitale Regio's. Het regioplan is het instrument waarmee we de onderwerpen uit onze visie agenderen in ons gesprek met het Rijk. Het Regioplan moet leiden tot (structurele) Rijksinvesteringen in de Achterhoek.
- De regio wil het netwerk vergroten en de participatie versterken. In 2026 wordt gekeken naar de manier waarop. Enerzijds via het partnernetwerk dat is opgebouwd vanuit Onverwachte Hoek en anderzijds om regionale participatie meer structureel vorm te geven.

Afstemming

Dit collegevoorstel is afgestemd met het cluster financiën en de burgemeester. De inhoud van de zienswijze is afgestemd op de voorgestelde zienswijzen bij andere GR'en.

Beoogd effect

Inzicht in de (geplande) uitvoering van de taken door de regio Achterhoek en de financiële consequenties daarvan.

Argumenten

1.1 De Kaderbrief en programmabegroting 2026 sluiten aan op de afspraken binnen de regionale samenwerking en de vastgestelde Visie 2030

In de kaderbrief worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders weergegeven. Voor de programmabegroting geldt dat de programma's 1 en 3 ter besluitvorming voorliggen en programma 2 alleen ter informatie. De weergegeven verhoging van de inwonerbijdrage sluit aan bij de berekeningsmethodiek die door het algemeen bestuur in 2021 is vastgesteld. Ook heeft de regio invulling gegeven aan de opdracht van het AB om te zorgen voor een structureel sluitende begroting voor alle jaarschijven.

2.1 We dienen een zienswijze in richting alle Gemeenschappelijke Regelingen om een signaal af te geven.

De Regio Achterhoek vraagt om uiterlijk 15 augustus 2026 een zienswijze in te dienen op de programmabegroting 2027. Met de wijziging van de WGR per 1 juli 2024 ligt de verantwoordelijkheid voor een zienswijze bij de gemeenteraad. In de zienswijze vragen we de Regio Achterhoek opnieuw aandacht te hebben voor de financiële opgaven van gemeenten. We verwachten dat ingrijpende keuzes nodig zijn om financieel houdbaar te blijven en zien dit als een gezamenlijke opgave met onze partners. Net als in voorgaande jaren geven we hiermee een duidelijk signaal af richting onze GR'en. De inhoud van de zienswijze is in lijn met die voor andere Gemeenschappelijke Regelingen.

Kanttekeningen

1.1 Er is sprake van een toename van de gemeentelijke bijdrage ondanks een meerjarig positief resultaat.

De afgelopen drie jaar is sprake van een overschot op de jaarrekening. Met name in 2025 was sprake van een fors overschot. In onze optiek is dit een aanleiding om te heroverwegen of de hoogte van de jaarlijkse stijging van de inwonerbijdrage nog passend is. De

gehanteerde indexeringsafspraken zijn in 2021 vastgesteld in het AB en voorafgaand aan dit besluit ook vastgesteld in de afzonderlijke gemeenteraden (gemeente Bronckhorst op 25 november 2021). In onze zienswijze verzoeken wij de regio om de indexering van de inwonerbijdrage in afstemming met de deelnemende gemeenten te heroverwegen voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2028.

Kosten, baten en dekking

In onderstaande tabel staat opgenomen welke financiële bijdrage gemeente Bronckhorst heeft geleverd aan de Regio Achterhoek. Deze bijdrage is afgezet tegen de resultaten van de jaarrekening.

	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Bijdrage van Bronckhorst (€)	269.393	265.607	290.419	242.655
Aantal inwoners	36.257	36.280	36.257	36.124
Bijdrage per inwoner (€)	7,43	7,32	8,01	6,72

Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële bijdrage van de gemeente Bronckhorst aan de Regio Achterhoek voor het huidige jaar en 2027. Voor alle deelnemende gemeenten gezamenlijk bedraagt de totale stijging € 107.672 (4,3%). Voor de gemeente Bronckhorst betekent dit in 2027 een verhoging van € 11.857. Deze mutatie wordt verwerkt in de gemeentelijke meerjarenbegroting 2027.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutatie
Bijdrage van Bronckhorst (€)	296.850	308.707	+ 11.857
Aantal inwoners	36.013	35.967	- 46
Bijdrage per inwoner (€)	8,24	8,58	+ 0,34

Uitvoering

Tot 16 juni hebben we de mogelijkheid om gemeentelijke standpunten kenbaar te maken bij de regio Achterhoek m.b.t. de jaarstukken. Tot 15 augustus hebben we de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de programmabegroting. In verband met het moment van aanlevering van de programmabegroting door de regio (13 mei) wordt het raadsvoorstel pas 19 mei in het college besproken en volgt het voorstel kort voorafgaand aan de agendacommissie van 21 mei (een week later dan de afgesproken termijn). De raad wordt verzocht dit voorstel wel te agenderen voor de raadsvergadering in juni, i.v.m. bovengenoemde aanlevertermijnen. Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken vast in de vergadering van 1 juli en de programmabegroting in de vergadering in september.

Evaluatie

n.v.t.

Hengelo (Gld),

Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,

de secretaris,
M.J.J. Rommers

de burgemeester,
P.J.M. van Domburg

Bijlagen

1. Concept raadsvoorstel

2. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025
3. Jaarstukken 2025
4. Kaderbrief programmabegroting 2027
5. Aanbiedingsbrief programmabegroting 2027
6. Programmabegroting 2027
7. Zienswijze

